

Biuletyn Polonistyczny

14.09.2021

Data wydarzenia: 19.09.2021 - 25.09.2021

Festiwal Nauki w Instytucie Badań Literackich PAN 2021

Typ wydarzenia: Festiwal

Miejscowość: Warszawa

Organizatorzy: Instytut Badań Literackich PAN

W 2021 roku badacze, doktoranci i pracownicy biblioteki z Instytutu Badań Literackich PAN kolejny raz wezmą udział w Festiwalu Nauki, organizowanym w Warszawie od dwudziestu pięciu lat.

Misją realizowaną w ramach Festiwalu Nauki jest popularyzacja i upowszechnianie wiedzy. Wyniki badań, ciekawostki dotyczące metod i warsztatu a także arkana codziennej pracy instytucji naukowych przekazywane są w sposób interesujący i przystępny dla odbiorców spoza środowiska naukowego. Ważną grupę docelową stanowią uczniowie – zarówno szkół średnich, jak i podstawowych. Akcent położony jest także na kwestie takie, jak rola nauki we współczesnym świecie, społeczny i etyczny wymiar badań naukowych oraz wpływ ich wyników na rozwój gospodarczy. Ważnym aspektem działań festiwalowych jest możliwość odwiedzenia pracowni, laboratoriów, archiwów i bibliotek, które stanowią przestrzeń codziennej pracy naukowców.

O historii Warszawskiego Festiwalu Nauki można przeczytać na stronie Festiwalu <https://festiwalnauki.edu.pl/20-lat-festiwalu-nauki>, który powstał z inicjatywy **prof. Davida Shugara**, zainspirowanego spotkaniami w ramach Edinburgh Science Festival. We współpracy z Dyrekcją Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW) oraz badaczami zainteresowanymi promocją nauki zapoczątkował on działania, dzięki którym 6 grudnia 1996 roku Rektorzy Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej oraz Prezes Polskiej Akademii Nauk podpisali *Porozumienie w sprawie organizacji Festiwalu Nauki*. Powołano także Radę Programową.

Szczegółowy program wszystkich spotkań dostępny jest na stronie Festiwalu www.festiwalnauki.edu.pl

---

Instytut Badań Literackich PAN od wielu lat włącza się w działania prowadzone w ramach Festiwalu Nauki poprzez organizację wykładów, warsztatów, spotkań

weekendowych, wycieczek i wystaw. Dbałość o ochronę dziedzictwa kulturowego i utrzymanie tożsamości naukowej oraz otwartość na nowe perspektywy badawcze i reinterpretacja historii polskiej literatury, będące ważnymi założeniami działalności Instytutu, stanowią także istotne elementy edukacji humanistycznej. W ramach zajęć organizowanych przez pracowników Instytutu w ramach Festiwalu Nauki badacze i autorzy znanych publikacji naukowych, twórcy przodujących założeń teoretycznych oraz kierownicy projektów naukowych i wykładowcy prezentują przedmiot swoich badań uczniom i słuchaczom z innych środowisk. Zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych poświęcone są twórczości znanych pisarzy a także najciekawszym zjawiskom kulturowym. Obejmują swoim zakresem zagadnienia, które w edukacji szkolnej stanowią istotne elementy wiedzy polonistycznej, ale nie tylko, tematyka bowiem dotyczy także kwestii z zakresu wiedzy o kulturze i językach nowożytnych. Ważnymi punktami spotkań prowadzonych w IBL PAN są także zajęcia poświęcone humanistyce cyfrowej – istotnej ścieżce badań realizowanych w Instytucie oraz zwiedzanie wnętrza Pałacu Staszica i Biblioteki IBL PAN wraz z przewodnikami, którzy przybliżają historię i specyfikę prowadzonej tam działalności naukowej.

Zapraszamy do udziału w spotkaniach zorganizowanych przez Instytut Badań Literackich PAN w ramach 25., jubileuszowej edycji Festiwalu Nauki!

Wszystkie spotkania organizowane przez IBL PAN w trybie stacjonarnym odbędą się w Pałacu Staszica, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa.

PROGRAM

- **19 września 2021**

godz. 11.30

Sala 144, I piętro

Spotkanie otwarte

dr Emilia Kolinko

Dziewczyny i ich dzienniki, czyli co łączy Agnieszkę Osiecką, Irenę Kwiatkowską i Zofię Nałkowską?

Wykład, 75 minut

Tematem wykładu będą dawne i współczesne praktyki prowadzenia dzienników osobistych przez dziewczyny – na przykładzie publikowanych i niepublikowanych źródeł.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/dziewczyny-i-ich-dzienniki-cyli-co-laczy-agnieszke-osiecka-irene-kwiatkowska-i-zofie>

- **20 września 2021**

godz. 12.00

Wykład online, 60 minut

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

mgr Patryk Hubar, mgr Agnieszka Karlińska, dr Cezary Rosiński, mgr Barbara Wachek

Wstęp do humanistyki cyfrowej

Czy literatura potrzebuje kodu? Podczas wykładu pokażemy, jak – dzięki dostępowi do baz danych i algorytmom uczenia maszynowego – udzielić nowych odpowiedzi na znane pytania stawiane przez humanistów.

Opis szczegółowy

<https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/wstep-do-humanistyki-cyfrowej>

godz. 14.00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

mgr Łukasz Hajdrych

„Że szatanstwo jest w niej...”, czyli kilka słów o polskich procesach o czary

Warsztat, 45 minut

Lekcja poświęcona będzie zagadnieniu początków i rozwoju procesów o czary w Polsce, a także przedstawieniu tego, kim przede wszystkim byli ludzie w nich oskarżani.

Opis szczegółowy

<https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/ze-szatanstwo-jest-w-niej-czyli-kilka-slow-o-polskich-procesach-o-czary>

godz. 15.00

Spotkanie otwarte

Starszy kustosz mgr Lidia Bakensztos, starszy kustosz mgr Anna Endzel, Kierownik Biblioteki IBL PAN mgr Łukasz Ossowski, dr Martyna Sabała-Bolek

Biblioteka Instytutu Badań Literackich PAN - miejsce spotkań badaczy i podstawowy warsztat pracy humanisty

Kluby, zwiedzanie laboratorium lub pracowni, 4 wejścia, łącznie 240 minut

Prezentacja wewnątrz Biblioteki IBL PAN, jej historii, specyfiki gromadzonych zbiorów oraz najciekawszych obiektów. Przedstawienie projektu OZwRCIN oraz wydanego katalogu druków drugiego obiegu.

Zbiórka kolejnych grup zwiedzających o godzinie 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 w holu głównym na parterze, obok szatni.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/biblioteka-ibl-pan-miejsce-spotkan-badaczy-i-podstawowy-warsztat-pracy-humanistow>

• **21 września 2021**

godz. 10:00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr Dorota Gacka

„Każdy może świętym być” - droga średniowiecznych mężczyzn i kobiet do świętości

Wykład, 45 minut

Średniowieczni polscy święci to blisko 40 osób. Wiąże się z nimi szereg historii, którym spróbujemy się przyjrzeć, pokazując, że na przeszkodzie do świętości nie stała płeć, stan, ani wiek.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/kazdy-moze-swietym-byc-droga-sredniowiecznych-mezczyzn-i-kobiet-do-swietosci>

• **22 września 2021**

godz. 10:00

Warsztat online, 30 minut

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

mgr Kinga Kamińska

Nowa Panorama Literatury Polskiej - multimedialne podróże

Nowa Panorama Literatury Polskiej przybliży wyniki badań naukowych, wykorzystując cyfrowe narracje. Umożliwia poznanie życia i twórczości pisarzy oraz przyjrzenie się różnym zjawiskom literackim.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/nowa-panorama-literatury-polskiej-multimedialne-podroze>

Nowa Panorama Literatury Polskiej

<https://nplp.pl/>

godz. 11.00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr Anna Barcz, mgr Paulina Waclawik oraz zespół badawczy działający w ramach projektu „Wisła akwakrytyczna”

Czerwona, żółta czy niebieska? Mapujemy Wisłę inaczej!

Warsztat, 90 minut, dwa moduły po 45 min.

Interesujesz się ekologią i/lub historią? Twój nauczyciel śledzą nowe trendy w badaniach humanistycznych? Ten warsztat mapowania Wisły posłuży do zapoznania się z żywą historią środowiskową.

Prosimy nauczycieli zainteresowanych warsztatem o wcześniejszy kontakt z Pauliną Waclawik: paulina.h.waclawik@gmail.com

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/czerwona-zolta-czy-niebieska-mapujemy-wisle-inaczej>

godz. 11.30

Sala 132, I piętro

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr hab. Piotr Sobolczyk

Cómo puede sorprendernos el barroco español?/Czym może nas zadziwić barok hiszpański? Wykład w języku hiszpańskim

Wykład, 60 minut

El barroco español no es tan conocido en Polonia, y al mismo tiempo se suele reconocerlo como el máximo y más extremo de todos los barrocos nacionales en Europa. Piotr Sobolczyk va a presentar los rasgos de Siglo de Oro español utilizando la antología de la poesía de Siglo de Oro en polaco en sus traducciones/ Mało znany w Polsce, a uchodzący za najwybitniejszy i najbardziej ekstremalny w Europie barok hiszpański zaprezentuje Piotr Sobolczyk wraz z najnowszą antologią przekładów jego autorstwa.

Dodatkowe informacje: Lekcja będzie prowadzona w języku hiszpańskim

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/como-puede-sorprendernos-el-barroco-espanol>

godz. 13.00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr hab. Piotr Sobolczyk

Czym może nas zadziwić barok hiszpański?

Mało znany w Polsce, a uchodzący za najwybitniejszy i najbardziej ekstremalny w Europie barok hiszpański zaprezentuje Piotr Sobolczyk wraz z najnowszą antologią przekładów jego autorstwa.

Wykład, 60 minut

Mało znany w Polsce, a uchodzący za najwybitniejszy i najbardziej ekstremalny w Europie barok hiszpański zaprezentuje Piotr Sobolczyk wraz z najnowszą antologią przekładów jego autorstwa.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/czym-moze-nas-zadziwic-barok-hiszpanski>

• **23 września 2021**

11.00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr Katarzyna Stańczak-Wiślicz

Aktywi

stka, kociak, nowoczesna dziewczyna - wzory kobiecego dorastania w Polsce w latach 1945-1989

Wykład, 45 minut

Przemiany wzorów kobiecego dorastania w Polsce po 1945 r. w kontekście powojennego awansu edukacyjnego oraz rozwoju kultury młodzieżowej – perspektywa historii kulturowej, w tym płci kulturowej.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/aktywistka-kociak-nowoczesna-dziewczyna-wzory-kobiecego-dorastania-w-polsce-w-latach-1945>

godz. 12.00

Wykład online, 60 minut

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr hab. Marek Pąckiński

Stanisław Lem jako pisarz paradoksów wiedzy i wyobraźni

Opis szczegółowy

M. Pąckiński, *Ugięcie fabuły: twórczość Stanisława Lema pod presją uwarunkowań*, „Napis” 2009, <http://napis.edu.pl/pdf/2009/2009-XV-293-309.pdf>

M. Pąckiński, *Ciało, płęć i wstyd komunisty (na marginesie fantastycznonaukowych powieści utopijnych Stanisława Lema z lat pięćdziesiątych XX w.)*, „Napis” 2012, <http://napis.edu.pl/pdf/2012/2012-XVIII-245-270.pdf>

godz. 15.30

Sala 144

Spotkanie otwarte

dr Ewa Mirkowska, mgr Anna Mędrzecka

Jak komputer czyta poezję? Twórczość Słowackiego i Mickiewicza badana przez narzędzia

Warsztat, 60 minut

Spotkanie poświęcone zaprezentowaniu prac nad korpusem twórczości Słowackiego z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych oraz porównaniom wybranych aspektów twórczości Słowackiego i Mickiewicza.

Opis szczegółowy

<https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/jak-komputer-czyta-poezje-tworczosc-slowackiego-i-mickiewicza-narzedzia-cyfrowe>

Projekt **Korpus Czterech Wieszców** poświęcony stworzeniu nowoczesnego zasobu zawierającego pełną twórczość Wieszców (Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego i Cypriana Norwida) <https://clarin-pl.eu/index.php/2021/07/02/korpus-czterech-wieszczow-nowy-wymiar-dziedzictwa-polskiego-romantyzmu/>

godz. 18.00

Sala 144

Spotkanie otwarte

prof. dr hab. Danuta Danek

Niszczący ojciec. Przemoc rodzinna w twórczości i biografiach polskich romantyków

Wykład, 90 minut

Wykład z cyklu „Literatura i psychoanaliza”. Dotyczy powiązanych z relacjami rodzinnymi z czasów dzieciństwa, nierozpoznanych znaczeń w utworach najwybitniejszych polskich romantyków.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/niszczacy-ojciec-przemoc-rodzinna-w-tworczosci-i-biografiach-polskich-romantykow>

• **24 września**

godz. 13.00

Sala 144

Lekcja dla szkół – zapisy wyłącznie przez Biuro FN

dr Alicja Urbanik-Kopeć

Chodzić po ulicach i uśmiechać się wolno każdemu. Praca seksualna kobiet w XIX wieku na ziemiach polskich

Wykład, 60 minut

Zagadnienie pracy seksualnej kobiet na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. zostanie omówione z perspektywy kulturoznawczej z akcentem na aspekty prawne, finansowe, społeczne i genderowe.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/lekcje/chodzic-po-ulicach-i-umiechac-sie-wolno-kazdemu-praca-seksualna-kobiet-w-xix-w-ziemie>

Instytut Humanizowania Historii Polski <https://www.facebook.com/Instytut-Humanizowania-Historii-Polski-100726881827298>

godz. 15.00

Wykład wprowadzający w sali 144

Spotkanie otwarte

dr Aleksandra Wójtowicz

Sale konferencyjne w Pałacu Staszica - o przestrzeni realnej i wyobrażonej

Kluby, zwiedzanie laboratorium lub pracowni, 120 minut

Zwiedzanie sal konferencyjnych w Pałacu Staszica z autorką książki *Metamorfozy Pałacu Staszica*, która opowie o historii i symbolice gmachu zamykającego perspektywę Krakowskiego Przedmieścia.

Współorganizator: **PAN Zakład Działalności Pomocniczej** <https://zdp.pan.pl/>

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/sale-konferencyjne-w-palacu-staszica-o-przestrzeni-realnej-i-wyobrazonej>

Książka ***Metamorfozy Pałacu Staszica*** <https://rcin.org.pl/dlibra/publication/196572/edition/162556>

godz. 18.00

Sala 144

Spotkanie otwarte

dr Magdalena Bober-Jankowska

Edytorskie drogi i bezdroża. O problemach wydania krytycznego „Dziennika podróży Stanisława Augusta” Adama Naruszewicza

Wykład, 60 minut

Z czego wynikają komplikacje w przygotowaniu wydania dzieła sprzed dwustu lat? Na to pytanie odpowiemy w oparciu o doświadczenia wyniesione z pracy nad edycją „Dziennika podróży” A. Naruszewicza.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/edytorskie-drogi-i-bezdroza-wydanie-krytyczne-dziennika-podrozy-stanislaw-augusta>

• **25 września 2021**

godz. 13.00

Sala 144

Spotkanie otwarte

dr Agnieszka Bąbel, dr Agata Grabowska-Kuniczuk

Między wersjami. Jak kolejne redakcje zmieniają tekst powieści Elizy Orzeszkowej „Pan Graba”?

Spotkanie weekendowe, warsztat, 45 minut

Porównanie 3 wydań "Pana Graby" E. Orzeszkowej (1869-1870, 1872, 1884) i fragmentu rękopisu pokazuje tajniki warsztatu młodej pisarki, wpływ redaktora na tekst utworu, a także zapomniane dziś realia.

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/miedzy-wersjami-jak-kolejne-redakcje-zmieniaja-tekst-powiesci-elizy-orzeszkowej-pan-graba>

Dzieła zebrane (cz. I) i Listy zebrane Elizy Orzeszkowej. Edycja krytyczna, „Biuletyn Polonistyczny” 2020, https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/dziela-zebrane-cz-i-i-listy-zebrane-elizy-orzeszkowej-edycja-krytyczna,1789/details?page=1&per_page=10&project_status

godz. 14.00

Sala 144

Spotkanie otwarte

dr Katarzyna Nadana-Sokołowska

Lelizm. Wczesna proza Nałkowskiej w kontekście twórczości George Sand

Wykład, 60 minut

Tematem godzinnego spotkania weekendowego będzie omówienie charakteru i wybranych wątków wczesnej twórczości Zofii Nałkowskiej w kontekście twórczości George Sand, zwłaszcza jej powieści Lelia.

Współorganizator: **Fundacja Archiwum Kobiet**

Opis szczegółowy <https://festiwalnauki.edu.pl/spotkania/lelizm-wczesna-proza-nalkowskiej-w-kontekscie-tworczosci-george-sand>

Adres: Pałac Staszica, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa

Opłata: bez opłat

Do pobrania:

- [fn_plakata4_druk_2.pdf](#)

Linki:

- <https://festiwalnauki.edu.pl/>
- <https://ibl.waw.pl/pl/konferencje-i-spotkania/festiwal-nauki>

Słowa kluczowe: promocja nauki, Festiwal Nauki, upowszechnianie nauki, popularyzacja nauki